

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 leu.

Pe șase luni 12 leu. — Pe trei luni 6 leu.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.

Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Un sir cu litere mărunte pentru întâia oară 30 fil., pentru a doua- și a treia oară câte 20 fil.

Pentru inserate mai mari după învoială.

Temeri și nădejdi

Cel mai scump avut al pământeanului este credința hărăzită din moșii, strămoși. Ea împrumută sufletului conținut și muncii farmec; ea ține între toate împrejurările și întâmplările vieții dreaptă cumpăna sufletului. În cadrele religiei s'a desfășurat toată viața noastră sufletească și tot în alvia aceasta trebuie să se scurgă și în viitor, doar religia nici nu e scut de ocrotire și stâncă de mântuire pentru individualitatea noastră etnică. Respectarea și practicarea «frumoaselor deprinderi și bunelor tradiții creștinești» ne apără de multe potenții păgubitoare și aluncări primejdioase.

In considerarea acestor înalte adevăruri suntem datori să ne ostenim a găsi și în viitor temelia educației adevărate, cerută de firea neamului, de trebuințele sufletești ale poporului și ale vremii, în religie, în luminoasele tradiții creștinești și în eylevioasele datini strămoșești. Poporul asemenea individului, care nu și cinsteste datinile și tradițiile sfinte ale strămoșilor se află pe povârnișul decadentei, al peirei.

Experiențele zilnice cu multele lor fețe ne strecoară în suflet înforțările temei și chinurile desnădăduirii. Simțim, înțelegem și vedem cum chiar și în zilele acestea de prăpăd, de osândă cerească ni se îndepărtează credincioșii tot mai mult de deprinderile frumoase și de suflet folositore, cari știau să le împrumute atât razim moral în frământările anevoie ale vieții. Ocinașele nu se mai rostesc în casele intelectualilor, cari se feresc și de sfânta împărtă-

șenie. În familiile țăranilor se uită în-deplinarea poruncilor lui Dumnezeu. Cercetarea bisericei e tot mai discontinuă, mai rară. Între astfel de împrejurări, curentele vrăjmașe, pornirile fără de noroc străbat ușor și își clădesc cuib cald prin săticelele noastre, unde țăranii, — omenești și cucernici altădată, — își perd cărma sufletului, lipsiți fiind «de norma credinții adevărate și a faptei cinstite și cuviințioase».

«Pacea, vioșia și odihna cugeturului», aceste roade binecuvântante ale credinții strămoșești nu mai împodobesc viața creștinismului. *Cucernicia și admirarea* față de ce-i mai înalt, mai presus de noi, puteri mult hotărătoare în evoluarea omului spre bine și desăvârșire, divinizate de *Goethe*, sunt mazilite din cele mai multe suflante, doar «fiecare individ pășește în iluzia măgulitoare de fruntaș, socotind prostia lui desăvârșită drept un întreg desăvârșit» (*Goethe*).

In toate olaturile locuite de credincioșii noștri simțești dureros lipsa *idealului* îndrumător de nădejdi și plăzmuitor de măngăeri, care să hotărască credințe și acțiuni, să orânduiască trebuințele vieții, să pună puterile sufletești la locul cuvenit în ierarhia vieții, să opue contraponduc de lipsă tuturor primejdiori adânc înrădăcinat în firea omenească (W. Foerster). Vârtejul lumii cu deșertăciunile ei și răpește prăvălindu-i în vâltoare amețitoare, iar apele tulburi le murdăresc sufletul.

Și nu-i cine să-i mantuiască din gârla primejdiori!

E chinitor de dureros că chiar și preoții, — chemați să sălăsluiască idealul cu roadele lui binefăcătoare în sufletul credincioșilor, — sunt luati de vâltoarea lumii păcătoase și în-

curcați în mrejile încâlcite ale năzuințelor și poftelor fără frâu; ei trimiși de *Fiul omului* să cârmuiască și pască sufletele, și prin munca lor direcționată de puterile pline de vrajă ale idealului să devină adevărați *organizațori sufletești* pentru turmă, se lasă robiți de nevoile vremii și de păcatele plămădite în lutul trecător.

Cu adânc temei pentru a fi îngrijorați de soartea turmei pornește spre gurile sfășietoare ale lupilor ne întrebă: «Unde este darul ce vi s'a dat vouă prin punerea mânilor arhiești? Nu mai simțiști în voi puterea Duhului, care cinstindu-l vă poate ridică pe scara lui Iacob până la Dumnezeu și nebăgându-l în seamă vă poate arunca în întuneric, în adâncurile iadului? Pentru vă plângeti asemenea neputincioșilor? Ce obidă și trudă vă poate îmbia viața care să nu fie în voi? Nu vă tânguiți! Priviți la veșnicia Domnului, înțelegeți graiurile evangeliei și le întoarceți în faptă. Dacă voiți să se schimbe viața din jurul vostru, atunci schimbăți-vă înșivă, cultivați-vă inima, doar aici trebuie să coboare împărăția Tatălui ceresc cu lumina care întărește teamele minții, cu dragostea care iartă și omoară răul și întuește pacea și fericirea între oameni.

Nu simțiști primejdia ce vă încunjoară ca o apă mare și murdară? nu vedeați sufletul neamului împărașiat de multimea imboldurilor nefericite, lipsit de legătura cu marile adevăruri, cu adevărurile cari măntuiesc sufletul, viața, unind aspirațiile, străduințele, toate energiile din firea noastră într'un mare focar sufletește?

Nu simțiști oare rugina rutinei pe gândirea, voința și acțiunile voastre, a rutinei care în anumită măsură

ferecă puterea de expansiune a inteligenței și energiei neamului nostru. Nu înțelegeți oare puterea ce vi s'a dat, de a înmuia inima omului cea vârtoasă și împetrîtă, de a săvârși armonizarea internă a sufletului omenesc?

Sau credeți că chemarea de păstor se mărginește la îndeplinirea slujbelor sfântului altar, și că cinstițul «molițelnic» e armă de ajuns pentru apărarea și mantuirea turmei, și că adevărurile cele mari ale creștinismului n'au nevoie să fie prefăcute în puteri active și introduse în sângele, în viața voastră și a credincioșilor voștri?! Propovăduirea învățăturilor și faptuirilor creștinești cere ca energiile Duhului care viețește în voi să se toarne în deprinderi vii și luminoase. Numai în chipul acesta vom putea birui vâltoare și răzbâi la limanul nădăduit, vom putea rupe zapisile durerilor și lațurile morții, care ne păndește la toate răspântiile!

In catedrala mitropoliei se prevede înstăpânirea unui duh de întinerire, de reîntoarcere la bunele și frumoasele deprinderi de «luminare pozitivă». Predicile ce se vor rosti în Duminecile până la «Inviere» ne trezesc legitime nădejdi pentru îndrepătarea noastră. E un început de care toți trebuie să fim bucuroși. Energiile sufletești se fixează în deprinderi, în acțiuni, cari ne apropiu de adevăr, de veșnicele porunci ale lui Dumnezeu. In ostrovul neamurilor învățăbile, în biserică, se vor salta deocamdată numai puțini din vâltoarea lumii; noi ii vom vedea deasupra noastră, — fie și numai pentru clipite, — pe stâncă măntuirii, propoveduind și învățând despre *idealul chemat să adune su-*

Foisoara

Insemnările unui învățător

— Mama mea... —

De Const. Iencica.

Ce gând luminos și-a hărăzit Domnul, când ai hotărât, iubită mamă, ca toată viața să fiu prietenul celor mici, celor obidiți, să fiu stea luminătoare pe firmamentul culturii românești, să fiu păstrătorul comorilor neamului și propoveditorul cuvântului, — să fiu învățător.

Ca mișcă unei familii cu nume bun, ai înțeles, că singura avere statornică este cea sufletească, și cel mai mare bine cel puț face, este să scozi pe cei neștiutori, neprincipuți la calea dreaptă a adevărului, a luminii.

La altarul luminei, și-ai închinat singurul copil, iubită mamă, fiindcă aceasta o cerea sufletul tău cucernic, firea ta blândă, căci toată viața și-a fost milă de cei asupriți și împovărați. — Pentru ca să-ți împlinești acest gând, n'ai cunoscut nici o piedecă, nici o greutate, ai muncit din răsputeri.

Bucuria dțale n'avea margini, când ai fost de față la primul meu seceriș, când citeai din fețele părinților mulțumirea că auzeau glasul de argint al copilașilor răspunzând respicat și cuminte. Fericirea ce se arăta în ochii futuror, era răsplata bu-nătății tale. Simțind aceasta, par că și venea să le spui mamelor: Vedeți cum știe răsplăti Dumnezeu gândul curat, celor ce slujesc Lui.

La sfârșit un preot, cu barba ca omătul, cu vorba înțeleaptă, a lăudat copilașii pentru sărăguința ce o au arătat, și apoi, mai mult privind spre dumneata, mi-a spus și mie căteva cuvinte de îmbărbătare.

Lacrimile de bucurie ce le ai vărsat atunci, au turnat în mine îndemnul spre muncă statornică, ca din toate puterile mele, să lucrez spre înaintarea neamului.

Cu mica mea energie voi ajuta și eu la înfăptuirea «sporului de pricere»; voi fi o particică conștientă a poporului meu, o făcie, care luminează în bezna neștiinței ce ne încunjoară, căci e păcat iubită mamă, să stea ascunse atâtea calități ce are neamul nostru...

Răsboiul acesta, ne ține departe unul de altul, departe de cuibșorul nostru drag.

Ei aici, într-un sătic la obârșia Crișului, ear dumneata undeva departe, departe, la gura Dunării albastre.

Adeseori, pe vântul de seară, vine dorul călătorul, și mă învălește în mantia lui, și-mi spune dulce, că dă ziua și noaptea găndești la mine, și că în rugăciunile ferbinți, spuse Născătoarei, nu uiți a te ruga, să mă ție Sfântul, să mai mă vezi odată...

Intreabă, dragă mamă, intreabă, Dunărea bătrâna, ce veste și-am trimis pe unda repede a Crișului: Copilul tot vechiul dor și-l poartă, și povăță cuminte nu și-a uitat!

Pribegie^{*)}

De I. U. S.

Mândră, murgule 'nspumat,
Să ieșim în zori din sat.
Nu cătă la vânt și ploi,

^{*)} Printre hărțile mele am dat peste poezia prietenului I. U. S. O transcriu pentru bogăția de simțire și nota duioasă ce cuprinde poezia scrisă înainte de-a se descărca furtuna răsboiului. (C. I.)

Că nu mergem la răsboi,
Nici la mândră, ochi senini,
Da-ne ducem la străini.

Greu voinicul, grea e calea,
Grea pe sufletu-mi e jalea.
Mândră, murgule, că șișii
Că'n zadar ne-om mai opri:
Că nu ne-au gonit străini,
Da-ne-au fost urât frăini.

Când lovești în peatră seacă,
Fulger sub potcoavă-ți treacă.
Nu ne-au izgonit cei răi,
Da-ne-au urât frați mei.
Nu-i bată suspinele,
Dea-le Domnul binele,
Ușurare la nevoi,
Să găndească și la noi...

Stai, murgule, stai pe deal,
Și-mi mai cată spre Ardeal,
Că-mi tot spune-o șoaptă rea,
Că noi nu l-om mai vedea.
Spre cel mândru colț de rai
Să cătăm cu jale, — stai,
Stai, murgule, stai!...

fletul împrăștiat legându-l din nou cu adevărurile vieții.

Evlavia și venerațiunea față de ideal și adevărurile vieții se vor sălașui din nou în sufletul credincioșilor, iar deprinderile bune și frumoasele, de suflet folositoarele datini ale strămoșilor, se vor cinsti din nou și ne vor feri de alunecări de primejdie și incălcări vrăjmașe. Și se va infiripa o nouă viață sufletească și creștinească, iar puterile infernului, îndoiala și scarba, ura și mânia, desnădejdea și pofta cea rea, cari împresoră sufletul bietului om ca niște fiare de pradă, se vor retrage neputincioase în adâncul vizuniilor lor.

Casa magnaților a ținut ședință în 26 Februarie, după ameaș la 4 ore. La ordinea de zi era proiectul de indemnitate votat de cameră. Conte Anton Sigray cerea că guvernul să facă o învoală cu partidul muncii în ceea ce privește reforma electorală. Salută cu bucurie declarația ministrului președinte Wekerle, care promite că guvernul întreprinde toți pașii în scopul că prisonierii de răsboi să sosească acasă fără prea multe greutăți, și să fie întrebuințați numai îndărătul frontului. Cu raport la România, au să se valoreze pretenziunile îndreptățite ale Ungariei, regându-se și granițele strategice ale Ardealului.

Mai vorbesc magnații: Coloman Müller, conții Iosif Mailath, Enric Apponyi, Aurel Dessewffy și Nicolae Thoroczkay.

Ministrul de finanțe Popovics răspunde că se iau toate măsurile, ca la încheerea păcii cu România să se apere interesele Ungariei atât cu privire la siguranța țării, la problemele economice și de comunicație, cât și cu privire la soartea celor de neam unguresc aflători în România. Asupra condițiilor de pace însă vorbitorul, având în vedere că ele se află numai la început, decocamdată nu se poate pronunța.

Ucraina și Austro-Ungaria. Guvernatorul provinciei ucrainiene Podolia, a cerut monarhiei austro-ungare să trimită trupe în Podolia, pentru a împedea bandele bolșevikiane să ruineze Ucraina și să nimicească proviziile de alimente.

Cercurile autorizate din Viena află cererea aceasta îndreptățită.

Tratativele cu România. După știri bucureștene, tratativele cu ministrul președinte Averescu se desfășură în mod favorabil.

Guvernul român ține în deosebi la retrocedarea părților din Basarabia, pierdute prin tratatul dela 1878 din Berlin, și anume districtele Izmail, Bolgrad și Cugul cu un teritor de 10 mii de chilometri pătrați.

Din Germania

— Declarația cancelarului. — Vorbirea noului vice-cancelar. — Atitudinea partidelor —

În ședință din 25 Februarie a camerei imperiale germane s-au rostit două cuvântări, primite cu multă căldură din partea majorității partidelor. A vorbit adecă atât cancelarul Hertling, cât și vicecancelarul Payer.

Cel dintâi, într-o vorbire de o jumătate de oră, a declarat, că Germania nu se gândește să păstreze pentru sine Belgia. Socialiștii au aplaudat partea aceasta a discursului ținut de Hertling. Cu deosebite s-a aprobat declarația cancelarului, care arată că guvernul să și acum pe bază păcii fără anexări, și nici la răsărit nu urmărește scopuri de cucerire. Hertling ocupându-se și cu discursul lui Wilson, accentuează, că primește cele patru puncte fundamentale din vorbirea președintelui, dacă acestea le recunosc și statele Înțelegerii.

Vicecancelarul Payer vorbește despre chestiuni politice interne și cere unirea tuturor puterilor din imperiu pentru a face posibil prin muncă și jertfă, ca armatele glorioase să-și împlinească greaua problemă. În acest scop trebuie înălțurate piedecele, care tot mai există între deosebitele pături ale poporaționii. Este ușor de înțeles că massele mari cu căd aduc jertfe mai numeroase în acest răsboi, cu atât năzuiesc mai mult spre libertatea de mișcare politică și spre înrăurire asupra stăpânirii țării. Înțind seamă de tendința aceasta, să prezint camerei din Prusia proiectul de lege a dreptului electoral. Vicecancelarul a osândit, după aceasta, agitația desvoltată

de panzermani. Partidele majorității au izbucnit în aplauze sgomotoase la discursul lui Payer; conservatorii însă au anunțat că primesc lupta împotriva ideilor liberale expuse de vicecancelar.

Tratative cu Rusia

— Condițiile germane. — Delegații la Brest-Litovsc. —

Subsecretarul de stat baronul v. d. Busche, a comunicat camerei imperiale germane condițiile de pace puse Rusiei.

In conformitate cu aceste condiții, provinciile dela Marea de est nu vor mai sta sub supremația Rusiei. Germania și Austro-Ungaria vor hotărăasnpră sortiile viitoare a teritoriilor, în înțelegere cu popoaraționu d'acolo. Livonia și Estonia au să fie ocupate de o putere polițială germană, până la organizarea puterilor proprii. Rusia închee pace cu Ucraina, evacuăză de trupe și de gardă roșie Ucraina și Finlanda; asigură retrocedarea provinciilor din Anatolia de răsărit pe seama Turciei, recunoaște desființarea capitulațiunilor turcești și execută demobilizarea fără amânare. Alte hotărâri se raportă la vasele de răsboi rusești, la vasele de răsboi ale Înțelegerii, la comunicația vapoarelor pe Marea neagră și de est și a. Condițiile trebuie primite în timp de 48 de ore; încredințări ruși au să se prezinte neînțiat la Brest-Litovsc și în timp de trei zile să semneze tratatul de pace, care trebuie ratificat în timp de două săptămâni.

Delegațiiile Austro-Ungariei și Germaniei, trimise pentru încheierea păcii cu Rusia, au sosit la Brest-Litovsc în 25 Februarie seara. În ziua următoare au venit delegații turci, conduși de Hakki pașa, și mai pe urmă delegația bulgară. Delegații ruși, trimiși la Brest-Litovsc, Troki, Cecerin, Socolov, Petrov, Alexeiev, Ioffe, Carahan și specialiști militari — în urma greutăților de comunicație, — au putut să sosească abea în 28 Februarie seara.

Știri politice

Audiențe. — Comisiunea pentru dreptul electoral.

Insemnatatea zilelor din săptămâna aceasta s-a manifestat în audiențele ce Maiestatea Sa a acordat ministrilor Wekerle, Szterényi, Serényi, conților Ștefan Tisza și lui Andrássy.

Toate aceste audiențe stau în legătură cu tratativele de pace dela București.

După o pauză de mai multe zile, comisiunea pentru examinarea proiectului de reformă electorală s'a întrunit în 26 Februarie la 10 ore înainte de ameaș. Deputat Hugo Krolopp aflată, că este necorrect a se ocupa de proiectul legii electorale, înainte de a face o încercare cu legea dela 1913. Proiectul de acum sporește numărul alegătorilor și-l face de trei ori mai mare decât eră. Este de părere, că împrejurarea aceasta conține primejdie pentru țară, căci nu știm ce fel de influență politică generală va avea răsboiul universal, și nu știm ce fel de idei vor aduce cu sine prisonierii întorși din Rusia. Conform proiectului, muncitorii sunt favorizați, căci numărul alegătorilor va fi de 1.889.000 din muncitori, și numai 1.705.000 dintre burgheri.

Ladislau Almásy (din partidul muncii) aprobă compromisul, dacă se primesc ideile desfășurate de membrii partidului său.

Coloman Hegedüs exceptionează faptul, că pe temeiul proiectului au să fie înzestrăți cu drept de vot 1.800.000 soldați minori decorați cu Crucea Carol a trupelor.

In același sens vorbește și deputatul Aurel Bartal, după care ședința se ridică la 2 ore după ameaș, anunțându-se proxima ședință pe Miercuri în 27 Februarie.

Nr. 1121/918.

Notificare oficială

Banii pentru întregirea venitelor dela stat ai preoțimii noastre au sosit dela d-l ministru la Cassa arhidiecezană numai în 23 Februarie a. c. st. n., deci on. preoțime să fie cu indulgență, căci în restimp de cel mult 10–15 zile vom trimite cvitele.

Sibiu, la 12/25 Februarie 1918.

Oficiul Cassei arhidiecezane.

Mersul răsboiului

Telegrame oficiale dela biroul de presă al ministrului președinte

Raportul statului nostru major:

Budapesta, 27 Februarie (Of.) Între Etsch și Brenta a crescut din vreme în vreme activitatea artilleristică.

Aviatori italieni au bombardat localitățile Iles, Mezzolombardo și Bozen, situate departe îndărătul frontului nostru.

Budapesta, 28 Februarie (Of.) Pe unele locuri ale frontului Piave a crescut activitatea artilleriei.

Ca răspuns la atacul aviatorilor italieni asupra orașului deschis Innsbruck, flota noastră aeriană în noaptea de 27 Februarie a aruncat bombe, cu succes, asupra gării și asupra stabilimentelor militare din portul Venetiei.

Şeful statului major.

Raportul statului major german:

Berlin, 27 Februarie (Marele cartier general). Frontul vestic: Lângă râul Isere am prins cătiva belgieni. Pe frontul din Flandra, de ambele laturi ale Scarpei, în Champagne și pe târgul răsăritean al Meusei, s'a întreținut spre seară focul de artillerie. În multe locuri s'au dat aspre lupte aeriene. Un atac unitar al aviatorilor englezi, pornit între Oise și Aisne împotriva baloanelor noastre, s'a zădărnicit.

Ieri am împușcat 15 aeroplane dușmane și trei baloane captive.

Frontul răsăritean: Grupul de armate Eichhorn: La nord de Dorpat a căzut în captivitatea noastră două regimenter rusești, cu prilejul retragerii lor.

Grupul de armate Linsingen: În Ucraina am risipit un batallion dușman, care la 30 de chilometri spre răsărit de Zitomir, lângă Coroștev, a stat în drumul marșului nostru. Trupele germane au înaintat dela Zitomir până la Berdicev. În Cremene, la sud de Dubno, am prins statul major al unei comande supreme rusești, un stat major al unei divizii și 260 de soldați.

Frontul macedonean: Deșăamente engleze, care au înaintat peste râul Butcovă împotriva pozițiilor bulgare, le-am respins prin contraatac.

Frontul italian: Nemic nou.

Berlin, 28 Februarie (Marele cartier general). Frontul vestic: Grupul de armate al principelui de coroană Rupprecht: Englezii și-au continuat activitatea de recunoaștere pe numeroase puncte ale frontului. Noaptea, după un efect de foc vehement, au înaintat cu mari puteri în pădurea dela Houthoulster și la nord de Scarpe. În luptă de aproape și prin contraatac i-am biruit.

Grupurile de armate ale principelui moștenitor german și principelui Albrecht de Württemberg: Întreprinderea noastră reușită la Avaucourt și Les Esparges a dat ca rezultat 26 de prizonieri.

Frontul răsăritean: Operațiile răsboinice se urmează. În Estonia s'a supus comandanțe noastre și regimentul al patrulea eston pentru înfrângerea bandelor, care jăfuesc provincia.

In Minsk au ajuns în mâinile noastre 2000 de mitraliere și 50.000 de arme.

Pe celelalte fronturi nici o nouă.

Ludendorff.

România și Înțelegerea

Citim în *Gazeta Bucureștilor*:

In fața situației create României prin încheierea păcii dintre puterile centrale cu Rusia și Ucraina, Înțelegerea care poartă pe conștiință răspunderea dezastrului României, în loc să se interesese de noi cu bunăvoie obligațorie autorilor morali, față de victime, amenință țara noastră cu răsbunare.

Firește, situația României în asemenea imprejurări nu stă pe roze; — dar nu vinovații reali sănătății îndreptății să facă pe dascălii severi și să aplice dojane aspre.

România dintr-o țară mândră și independentă, care se bucura de supremărie în peninsula balcanică și de înaltă apreciere morală în Europa, s'a văzut redusă la o situație, care nu i-o poate invidia nici un stat.

Cine poartă vina acestei răspunderi — în afară de politicianii noștri, — și căror factori externi datorește România o situație căreia Înțelegerea îl aplică cele mai severe lecții?

Înțelegerea, «Antanta» exclusiv ea este vinovată și responsabilă de această situație care provoacă anatemele și amenințările presei anglo-franceze; căci puterile centrale de departe de a fi contribuite cu ceva la crearea unei asemenea stări de lucruri, au făcut tot ce omenește a fost posibil pentru a o înălțura.

Deși România se găsea într'un tratat de alianță politică și militară cu puterile centrale, tratat care era în vigoare în momentul izbucnirii conflictului european, această puternică alianță de state nu a făcut nici o presiune asupra noastră; ea a lăsat hotărârea atitudinei noastre la discreția sentimentului onoarei și la conștiința proprietarilor noastre interese.

Antanta, cu care România nu avea nici un angajament și față de care nu avea nici una din marile obligații contractate cu puterile centrale, a exercitat asupra noastră cele mai perfide, brutale presiuni, pentru a ne azvârli într'un răsboi neleal, în care forța lucrurilor ne condamna ipso facto.

Franța ne-a forțat moralicește pentru a intra într'un răsboi fatal. Rusia, prin vecinătatea ei imediată, a exercitat asupra noastră materialicește șantajul.

Oamenii noștri politici, care voluntar sau inconștient au impins țara în această aventură tragică, nu puteau acționa din propriul lor impuls, nici nu se puteau bizui pe propria lor autoritate pentru a se indeletni cu opera nefastă care au îndeplinit-o, dacă nu ar fi fost asmuțați și plătiți de Franța, Anglia și Rusia.

Prin urmare, dacă România se găsește într'o situație ce nu o poate învădă nimeni, vina nu este decât a Înțelegerii, care a cerut această situație, — și atunci

Ianuarie v. 1918. In acel protocol se citesc următoarele:

«In legătură cu prezentarea rațiocinului bisericesc pe anul 1917, parohul președinte, George Rain, face următoarea propunere:

Avându-se în vedere, că la încheierea anului 1917 s-au împlinit zece ani de când am introdus în biserică aşa zisă: «Casseta de păstrare» pentru adunarea de bani mărunti, din care s'a pus începutul unui fond bisericesc neacabil, considerând că din capitalul începător de 3 coroane, ca bază a acestui fond înființat din partea mea ca preotul acestei parohii, în cursul acestor zece ani trecuți, — pe lângă o chivernisire corectă și cu interes față de cauză, — astăzi acel capital s'a ridicat la frumoasa sumă de 144720 coroane; considerând mai deosebit că banca economică «Agricola» din Hunedoara, unde este elocat acest capital, tocmai în timpul de față și-a duplicat capitalul societar dela 100,000 la 200,000 coroane, făcând o nouă emisiune de acții cu preț nominal de căte 50 cor., dar în rang cu acțiile vechi de valoare reală à 75 cor. bucată; propun, că suma aceasta a fondului bisericesc să se investească în 21 acții dela banca «Agricola» din Hunedoara, dat fiind că în acest chip fondul va spori mai repede, ca o simplă depunere care aduce 4-5% pe an. Cumpărarea acestor 21 acții se execută în chipul următor: pentru 11 acții se plătesc à 75 cor. = 825 cor.; iar pentru 10 acțiuni căte 10 cor. = 600 cor., cu total 1425 coroane.

Diferința de 15 cor. de acție, la cele din urmă zece acțiuni, rezultă din cedarea opțiunii ce să fi avut drept a cumpără ca vechi acționar, conform decisului direcției și adunării generale a numitei bânci.

«Rog sinodul parohial a primi această propunere, dimpreună cu enunțarea repetată de acum zece ani, că acest capital investit acum în 21 acții, precum și toți filierii ce se vor mai aduna de aici înainte prin «Casseta de păstrare» să rămână neatinsă 50 de ani, după care apoi din procentele capitalului se va satisface trebuințelor de tot felul ale parohiei.

Conclus. Sinodul primește salutara propunere în întregime. Decide a se cumpăra din banii «Fondului bisericesc», adunat cu Casseta de păstrare, 21 acții dela banca economică «Agricola» din Hunedoara, și anume 11 acții à 75 cor., și 10 acții à 60 cor., cu total 21 acți, în preț de 1425 cor. Preotului George Rain i se exprimă mulțumirea pentru cedarea opțiunii sale la cele 10 acțiuni, prin ce a dăruit bisericii 150 coroane.

Se hotărăște ca această sumă învestită în acții, precum și ce se va mai aduna în timpul viitor prin «Casseta de păstrare», să formeze «fondul bisericesc din Nădăștia-inferioră» pentru toate timpurile viitoare și să rămână neatinsă și interesele lui până la sfârșitul anului 1957 — una mie nouă sute cinci zeci și sapte, — de când începând apoi numai cametele se vor putea folosi pentru trebuințele diferite de tot felul ale parohiei. Preavenerat Consistor ort. român din Sibiu este umilit rugat a întări acest deciz al sinodului nostru parohial și a supravegheea de susținerea lui atât în prezent, cât și în timpurile viitoare.

Peste 40 de ani acest fond va atinge cifra de 40 mii de coroane. Cametele acestui capital vor număra atunci pe lângă 6% 2400 coroane pe an! și fondul va crește mereu. Casseta va aduna încă la banii mărunti. (Mă cuget: Ce rezultate s-ar putea realiza în parohii mari, cu credințioși mai cu dare de mâna). Preotul nu se va jefui înzadă și poporul va fi scutit de urcarea stolii.

Ei socotesc, că nu presiunea de sus a organelor bisericesti ar trebui să îndemne preotii să-și împlinească această datorie, ci sentimentul de iubire pentru popor și biserică, și nu mai puțin răspunderea în față lui Dumnezeu și a posterității.

Chestia dotaționii preoților va fi rezolvată temeinic atunci, când preoții vor înființa fonduri bisericesti, puse pe baze solide și sigure.

NOUTĂȚI

Știre personală. Înalt Prea Sfintă Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Vasilie, a plecat cu trenul de Joi de mineață la Budapest.

Predică în catedrală. În Dumineca Fiului rătașit, 18 Februarie v., va predica în catedrala din Sibiu, protoiereul asesor consistorial Nicolae Ivan.

Las să vorbească protocolul sinodului parohial, din ședința ordinată în 14

Căți membri are partidul guvernamental? De câteva săptămâni s'a întemeiat noul partid guvernamental, numit «constitutional 48-ist». După societatea făcută de un ziar din capitală, partidul unitar guvernamental are 103 membri, și așa: 43 apponyiști, 22 foști constituționali, 14 din partidul popor, 5 democrați, 18 disidenți din partidul muncii (grupul Serényi și Zichy) și 1 afară de partide. Camera are 413 deputați (afară de croați), dintre cari 226 aparțin partidului muncii.

Justificarea generalului Kusmanek. Comandantul fortăreței Przemysl, generalul de infanterie Hermann Kusmanek, întors din captivitatea rusească, s'a prezentat în fața unui tribunal compus din generali în Viena, pentru a-și justifica faptul predării fortăreței. Tribunalul a luat act despre declarațiile generalului Kusmanek și, aprobatu-le, a rostit sentență de achitare.

In loc de cunună pieritoare pe moșântul protopresbiterului Dr. G. Dragomir, din Biserica albă au dăruit fondului «Masa studenților» dela gimnaziul din Brad tovarășii de suferință ai răposatului; Nicolae Pop, preot în Ormidea, 20 cor.; Constantin Tisă, preot în Peștera, 10 cor.; Petru Todoran, preot în Curechiu, 10 cor.; La olăta 40 cor. Donatorilor le multămește: *Direcționea gimnaziului din Brad*.

Facultatea de drepturi și femeile. Ministerul de culte și instrucție publică, contele Albert Apponyi, a hotărât ca începând din semestrul prim al anului școlar 1918—1919 să se admită femeile la facultatea de drepturi a universității budapestane.

P. P. Carp și regale Ferdinand. În numele d-lui P. P. Carp, d-l Lupu Costaki, girant al ministerului de interne, a comunicat delegaționii venite pentru prelungirea armistițiului, declarațiunea următoare:

«D-l P. P. Carp vă roagă să spuneti respectuos Majestății Sale, că după părerea lui, chiar dacă Regale ar semna pacea cu Puterile Centrale, rămânerea lui pe tron ar da loc la o serie de sguduire, care ar face dinastia imposibilă și ar îngreiau vindecarea rănilor cauzate prin o politică fatală. *

Copii din Ungaria vor petrece vara în Austria și copii austriaci în Ungaria. În vara trecută ministrul de interne a trimis 2000 de copii din Budapesta, să petreacă vara la sate pe cheltueala statului. Factorii competenți au proiectat a trimite în vara anului curent 20,000 de copii. S'au și făcut dispozițiile necesare. Austria a hotărât a lua pe vară și mai mulți copii, dacă Ungaria va plasa copii austriaci în același număr în sate din Ungaria. Cercurile maghiare au primit ofertul, în considerare că litoralul mării face mult bine copiilor slabuși și dispusi spre tuberculoză. Maiestatea Sa, Domnitorul, a incredințat pe general-majorul Landwehr, președintul comitetului comun de alimentație, să intre în contact cu ambele guverne spre a realiza această idee. Cercurile financiare ale Ungariei și Austriei au pus sume mari la dispoziție, spre a se realiza acțiunea inițiată dela locuri mai finale.

Prelungire de concediu. Magistratul sibian anunță: Concediul dat persoanelor militare se prelungeste până în 10 Martie n.

De imitat. Soldații aflători în campanie cer mereu cărți și gazete. În deosebi soldații, cari acasă s'au ocupat cu plugăritul, simțesc trebuința de a călători de economie. Pentru a răspunde acestei trebuințe, inspectoratul agricol din Graz trimite soldaților gratuit cărticele și scrierile economice. Cererile se fac prin o simplă carte poștală.

† Sofia Thulescu născută Bisa, preteasă văduvă, după scurte și grele suferințe, în 167-lea an al etății sale, împărtășită cu sf. Taine, și-a dat sufletul în mâinile Ziditorului în 11/24 Februarie la orele 5^{1/2} dimineața. Răposata a fost prohodită după ritul bisericii ort. române în locuința sa din Deva, Marți în 13/26 Februarie la 10 ore a.m. de unde în aceeași zi a fost transportată și așezată spre odihnă vecină în cimitirul din Cănelul de Jos. Odihnească în pace!

Contribuții. În favorul sanatorului pentru tuberculoși au mai intrat în restimpul dela 15 până la 21 Februarie a.c. următoarele contribuții: Farmaciștii din Sibiu 200 cor. Gheorghe Marian 1 cor. Reuniunea de economii și de credit din Cristian 50 cor. 1% Contribuții benevolă 31 cor. 97 filieri. Direcționea exprimă mulțumirea pentru aceste dăruiri. Cassa de asigurare a muncitorilor din cercul sibian primește contribuții și le chiteză în ziare.

Mulțumită. În scopul procurării Sfintei Evangelii pe seama sfintei biserici ort. rom. din Porumbacul inferior au contribuit credincioșii de mai jos cu următoarele sume:

1. Gavril Mandeal	100 cor.
2. Nicolae Lazar și soția	20 "
3. Alexandru Tarcea și soția	20 "
4. Paraschiva Dionisie Comșa	20 "
5. David Nistor și soția	14 "
6. Eva Mateiu Vulcu	10 "
7. Ana Toader Micu	10 "
8. David Tarcia și soția	10 "
9. Paraschiva Miron Comșa	10 "
10. Gligore Marcu	10 "
11. Gheorghe Marcu	10 "
12. Maria Aftanase Albean	10 "
13. Ana Dionisie Calefar	4 "
14. Salomia Constandin Mandeal	4 "
15. Maria Nicolae Bulicea	4 "
16. Sinefta Ioan Comșa	4 "

Suma totală 260 cor.

Dumnezeu să răsplătească fiecăruia pentru jertfa adusă. — Porumbacul inferior, la 13 Februarie 1918. Dimitrie Mandeal, paroh ort. rom.

In loc de anunțuri funebrale. Neconsolații Silvia Tulvan, văduvă de subjudecător, ca mamă, Cornel și Florica Tulvan ca frate, respective soră, în loc de anunțuri funebrale despre nenorocirea ce-i ajuns prin moartea iubitului și în veci neuitatului lor fiu, respective frate, George Tulvan, fost califă de prăvălie, decedat în 14 Februarie, în vîrstă de 25 de ani și îngropat în cimitirul de lângă biserică mare din Săliște, au binevoit a dărui căte 30 cor. sau în total 60 coroane la fondul Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăcelor meseriași, și la fondul Aurel Vlaicu, pentru perfecționarea tinerilor meseriași în străinătate. Pentru prinos, implorând odihnă lină celui care a părăsit mult prea curând această vale a plângerilor, și măngâiere celor indurerăți, exprimă sincere mulțumite: Vic. Tordășianu, președintul Reuniuni sodalilor rom. sibieni.

Băncile noastre pentru fundațiunea ziariștilor. La rugarea adresată băncilor române de epitropia fundației pentru ajutorarea ziariștilor români din Ungaria s-au făcut următoarele contribuții:

«Selagiana», Jibou	Cor. 50—
«Olteana», Viștea Infer.	" 50—
«Oriental», Hunyad-dobra	" 10—
«Patria», Blaj	" 200—
	Cor 310—

Publicarea contribuților se va continua.

Ucrainic și nu rutean. Guvernul austriac a ordonat, ca în actele oficiale să se întrebuneze de aici încolo cuvântul *urainic* în loc de *rutean*.

Generalul Averescu. Un ziar elvețian scrie despre actualul prim-ministrul român, despre generalul Averescu, următoarele: Generalul Averescu este născut în 1859 la Bielze în Basarabia. În etate de 17 ani a luat parte ca voluntar în răsboiul de independență, din 1877—1878, împotriva Turciei. A studiat în Germania, unde fusese coleg cu Mackensen în școala de răsboi. Sfârșind studiile la academia militară din Turin, s'a întors în țară și a ocupat în mai multe rânduri poziții responsabile. În cabinetul Sturza din 1907 fusese ministru de răsboi. În 1913, pe timpul răsboiului balcanic, a stat în fruntea statului major. În răsboiul de acum a condus mai întâi corpul prim de armată, după aceea a luat comanda asupra frontului român de sud. Este considerat ca unul dintre cei mai de valoare ofițeri, care se bucură de un bun nume și în Germania, unde fusese călător timp agent militar al României.

Teatrul cinematograf. Sâmbătă și Duminică în 2 și și 2 Martie, se reprezintă la Apollo, în Strada Schewis, un mare tablou din viață în 5 acte: *Jurământul falș*. În pregătire piesele senzaționale: *Cabiria*, *Fedora*, *Viață pentru viață*.

Cărți și reviste

Carte pentru toți. Redacția ziarului *Foaia Poporului Român* a început să publice, sub titlul *Carte pentru toți*, intereseante și instructive broșuri. Au apărut până acum șapte numere. Se pot comanda dela redacția numitului ziar în: *Budapest*, VII. Ilka utca 36.

Nr. 327/917 prot.

(31) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Curciu, din tractul Mediașului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B pentru întregirea dela stat.

Cerile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul deschis, iar concurenții, cu observarea prescrișorilor regulamentare, să se prezinte în vre-o Dumineacă ori sărbătoare în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Mediaș, la 28 Ianuarie 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Mediaș, în conțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mirea,
protopop.

Nr. 28/918

(32) 3-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III Capâlna (Sebeskápolna) în protopresbiteralul Sebeșului, se publică concurs nou cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B pentru întregirea dela stat.

Concurenții au să-și înainteze cerile instruite, conform normelor în vigoare, în terminul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și până în 8 zile înainte de alegeră, cu observarea dispozițiilor din regulamentul pentru parohii, să se prezinte poporului în biserică spre a cânta, respective a cuvânta și celebra.

Sebeș, la 31 Ianuarie 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Sebeș, în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean,
protopop.

Nr. 124/918

(33) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. II Roșia, din protopresbiteralul Abrudului, devenită vacanță prin strămutarea parohului Traian Tomuș în altă comună, cu provoare la ordinul ven. Consistor din 22 Ianuarie a. c. Nr. 534 Bis., se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B pentru congruă.

Cerile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu în terminul deschis, iar reflectanții, cu observarea dispozițiilor regulamentare, să se prezinte în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Abrud, la 30 Ianuarie 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Abrud, în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu,
protopop.

La Librăria arhidicezană, Sibiu, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiaș și în dos, foile aurite, cu copciu, în o frumoasă cutie de păstrat **200 cor.**

Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copciu, în o frumoasă cutie de păstrat **180 cor.**

Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copciu, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite cu cutie de păstrat **50 cor.**

Evangelia legată în piele roșie cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată foile colorate galben, **40 cor.**

Din cauza scumpirii materialului, s'a urcat prețul.

Ad Nr. 244/918

(40) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa II-a Lisa din protopresbiteralul Făgăraș, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele, împreună cu aceste posturi, sunt cele fasonate în coala B și congruă.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. II-a Voivodenii mici, din protopresbiteralul Făgăraș, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B și congruă.

Petitionile să se înainteze cu documentele prescrise subsemnatului oficiu, iar concurenții să se prezinte în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, la 8 Februarie 1918.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Cumpărați și cetiți

**Calendarul de buzunar
pe anul 1918**

al Tip. „Poporul Român” din Budapesta.

Cel mai elegant și mai drăguț calendar apărut anul anul acesta, de folos pentru soldați, economi, tineri, studenți, preoți, învățători, cuprinzând un bogat material literar, poezii din răsboi, povestiri, nuveli, îndrumări, măsuri și legi nouă despre ajutorul de stat, despre scumpirea biletelor de tren, despre nouă ordinații date de guvern în chestia bucatelor, creșterei porcilor. Cari soldați pot fi retrăși de pe front, sosirea trenurilor, căi alegători români vor fi în Ardeal. Apoi povestiri de toată frumusețea: «Prescurile Palagie», de d-l Septimiu Popa; «Inelul țiganului»; Poezii: «Viața»; «Mi-e frate»; «Să dus a mea mândruță». Sfaturi practice pentru economii și soldați. Multe chipuri. Prețul numai **1 cor. 30 fil.** cu porto cu tot.

Comandați cât de iute, altfel se vând toate, la «Poporul Român», Budapesta VII, Ilka utca 36. (27) 4-10

„MATCA”,
institut de credit și de economii, în Cebea.

Aviz.

Aducem la cunoștință deponenților inst. nostru, că începând cu 1 Ianuarie etalonul depunerilor spre fructificare se fixează cu **4%**; iar cu 1 Aprilie cu **3%**.

Cebe, la 25 Februarie 1918.

1-1 (39)

Directiunea.**Publicații.**

Se află de vânzare o moșie de cca 450 jugăre catastrale în comitatul Alsófehér. — Informații mai detaliate dă Iosif Iustin Hosszu, oficant agronom în Blaj (Balázsfalva). (33) 2-3

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidicezană din Nagyszeben — Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

Intocmit pentru trebiltele preoților români și ale elevilor seminariai

de

Aurel Popoviciu,
duhovnic-econom seminarial, Instructor de cantică biserică și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidicezan prin decisul din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu **5 Cor.**
plus **50 fil.** porto, recomandat.

In editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidicezane a apărut :

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit revăzută la înșărcinarea comisiunii, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Roșca, prof. ser., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania Ioan Mețianu.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al serierilor simbolice publicate de prof. de la facultatea teologică din Atena I. E. Mesotora, sub titlul: „*Ta oμωβολία Βιβλία*”. Atena 1883.

In aceasta ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al ilustrației, pe lângă „Prefață” revăzută în care se indică istoricul creației acestei cărți simbolice și isoarele corsărate, se publică și o parte din „Precură” arhimandritului Filaret Scriban, dupănumăr cu biografia matr. politului Petru Movilă precum și aprobările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se adă la deposit spre vânzare la Librăria Arhidicezană și se vinde broșată, cu prețul de **3 cor.**

Revânzorul să li se dă rabat **20%**.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidicezană, din Nagyszeben —

Adolf Harnack.

Monahismul,
idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comșa.

Prețul unui exemplar e **1 Cor.**, cu porto postal, **1 Cor. 15 fil.**

La «Librăria Arhidicezană» în Sibiu : Nagyszeben se află de vânzare :

Casa dela Jerihon

omili și cuvântări bisericesti
de

Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 6 + porto recom. 50 fil.

La «Librăria Arhidicezană» în Sibiu, Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Span

conferință cetăță la congresul învățătorilor gr.-or. români din Bihar : de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16 - 36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericesti
de

Dr. Ioan Lupaș

și alții preoți din protopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la Librăria Arhidicezană în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 250, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

Pictură bisericescă și portrete

Aduc la cunoștință On. Public, că după un timp lung și greu învățând să iau sănătatea în mijlocul familiei, primesc în lucrare orice **pictură în oleu**, în special **bisericească**: iconostase, orice icoane și mărini, cruci, reparaturi a tot felul de icoane și înnoiri de iconostase.

După fotografii bune lucrez portrete până la mărimea naturală în creion (Confe) și în oleu.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cerând sprijinul Onoratu lui Public românesc, semnează cu stîmă:

Nicolae Baciu, pictor

Agârbiciu-Szászegerbegy (Nagykülliö megye).

4-6 (16)